

EDITORIAL

REDACCIO I ADMINISTRACIO:

13, rue du Pardal, Perpignan
Envieu l'import de les subscripcions i els donatius al
C. C. Postal Montpellier n.º 496 26
Josep Buiria, 13, rue du Pardal,
Perpignan (Pyr.-Or.)
Abonament per a 10 n.ºs.: 60 fr.
(Franquig inclut)
Preu de l'exemplar: 5 fr.

Endavant

FEDERACIO — DEMOCRACIA — SOCIALISME

ORGAN CENTRAL DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

L'ofensiva socialista contra Franco

1

Tinguen confiança en els treballadors del meu país. No us desanimen. Penseu que pesen damunt nostre totes les dificultats econòmiques d'una reconstrucció difícilíssima: totes les amenaces polítiques d'un capitalisme abasagador i d'un totalitarisme imperialista. És possible que Bevin vagi molt equivoquant amb els seus intents de solucionar el vostre plet. Però els seus errors no determinen per a res la decisió de tots els obrers de les Trade-Unions, disposats a acabar amb Franco, perquè saben que a Europa no hi ha plaça alhora per una democràcia socialista com la que volem alçar a Anglaterra, i un règim feixista com el que Franco representa.

Amb aquestes paraules, el camarada Noel-Baker es despedia a Barcelona dels nostres companys del Consell de l'Interior, després d'haver recorregut, sempre pilotat per ells, les barrades obreres i d'haver pogut constatar directament la misèria dels salaris de fam, les burles del racionament oficial i el luxe indecent dels restaurants de preu.

També s'entrevistà amb altres membres del Consell Nacional de la Democràcia Catalana, als quals reiterà la ferma voluntat socialista d'acabar amb el

1. - El Congrés de les Trade-Unions
2. - L'acció socialista a la O. N. U.
3. - L'acció socialista fora de la O.N.U.

franquisme.

Preferim esperar però, i no donar publicitat a les falagues i notícies que ens anunciava sobre la possible actitud que prendrien els sindicats britànics. No ens agrada jugar amb les promeses. Però avui al fer el recompte de l'acció internacional contra Franco, aquesta manifestació socialista ha d'ocupar el primer lloc. És una qüestió de cifres. Prop de cinc milions de vots contra un milió. La cosa està clara. I sense aturar-nos a refer l'origen dels nostres companys de l'Interior que, amb llur coratge, tant han contribuït a aclarir coses a Noel-Baker, treiem la lliçó d'aquestes eleccions.

Lliçó de democràcia obrera abans que res. Lliçó que ens cal aprendre constantment, i no oblidar mai, perquè ella és la corrent vivificantora capaç de renovar el socialisme i fer-lo triomfar. El moviment obrer, reunit en aquests grans comitès de classe que són els sindicats, és prou capaç de rectificar la concepció governamental dels seus representants sovint defor-

mada per les exigències del poder. Però això veiem-ho clar només és possible si el moviment obrer guarda vives i és capaç de defensar contra les acomeses totalitàries, les tradicions democràtiques que han fet i fan la seva força. El vot de les Trade-Unions té aquesta significació: avui com sempre la gran esperança del triomf socialista no pot residir més que en la capacitat d'acció i de maduresa política dels treballadors, en el seu esforç d'educació constant, en llur accés a totes les formes polítiques i econòmiques de la vida del país.

Les eleccions municipals britàniques han confirmat que, quan el moviment obrer sap encarrilar-se per aquestes normes de democràcia interior — capaces de corregir els errors dels propis dirigents — aconseguix polaritzar entorn seu totes les altres capes populars, aïllant els representants polítics del capitalisme i batent-los democràticament.

Altres experiències electorals, ens confirmarien, per oposició, la mateixa tesi. Quan el movi-

ment obrer no es sent plenament lliure ni afirma clarament les seves exigències democràtiques, no atreu sinó que allunya amplex zones populars i les fa gravitar entorn de formacions burgeses. Aquesta reacció impedeix en realitat el triomf socialista, encara que a l'interior de la pròpia classe obtingui la victòria els nucli verbalment més extremista, els termes de la dificultat no canvien, al contrari.

Cada dia és un alligonament quan hom vol veure's i treure'n profits. Els esdeveniments del món obrer durant aquestes setmanes ens confirmen la nostra fe de socialistes i de democràtics. L'acció dels treballadors constituïx la gran força que ens ajudarà a abatre el franquisme, i és, alhora, la primera condició de la reconstrucció social i de la col·laboració internacional.

2

Debutaren les sessions de la O. N. U. amb un esclatant manifestació de solidaritat socialista. El discurs del seu Secretari General, Trygve Lie — membre destacat del P. S. noruec — provocà profundes resonàncies a tots els cercles internacionals, i féu que l'ambaixada franquista a Washington demanés els molts que aquesta intervenció, sense dubtar, és una intervenció socialista en llur acció internacional es mou per concepcions d'ordre moral i polític i no per obscures motivacions estratègiques o imperialistes. Els franquistes que acusaren injustament la U. R. S. S., pel discurs de Trygve Lie, no digueren res quan aquesta puixança, amb el seu velo, els perllongà uns quans mesos l'existència. Serà una de les coses més curioses d'aquesta post-guerra el joc de balança que sota el tema « franquisme o comunisme », fa que avui aquests dos extrems, igualment totalitaris, apareixin com a aliats i es mantinguin, en realitat, mútuament, aparentant combatre's amb furor.

L'acció socialista, però, ha d'ésser capaç de fer esclatar aquest balaceig que tan malament serveix la nostra causa, si bé és possible que proporcionis els millors elements de propaganda tant als comunistes com als feixistes. L'acció socialista que es precisà a la reunió de París, i que ja ha començat a manifestar-se amb el discurs del Secretari General de la O. N. U., i, dies després, pel del President del mateix organisme, Spaak, es continua desenvolupant sense escarafalls ni velos espectaculars, però Franco sap prou bé que és la seva principal amenaça.

No pensan que calgui plaçar massa esperances en el que pugui acordar l'Assemblea. Franco l'ha insultada de nou, en les seves declaracions, acusant-la de viure sotmesa a les passions de la post-guerra. Si aquestes passions són les que, nascudes del turment dels anys viscuts sota el nazisme volen defensar la pau contra els agressors, el nostre retret seria de que estan bon xic emortuïdes. Creiem, però, que amic de Peron, no s'escaparà d'una enèrgica condemnació i polser d'unes recomanacions pràctiques que el Consell hauria d'estudiar (esperem que o hi hauran velos). El que és cert, és que el nostre

No estranyarà a ningú que la nostra atenció d'aquests dies no es polaritzi exclusivament entorn de les discussions de la O. N. U., sino que, al contrari, es doblen en dos esforços igualment necessaris. D'un costat provem de captar adhuc les menors resonàncies del nostre plet en l'àmbit internacional; de l'altre insistim perquè s'adapti la tàctica política a aquestes indicacions de la situació exterior amplificant el nostre esforç fins als límits del possible, i donant, a l'interior, el màxim d'envergadura nacional i social al combat contra Franco.

Combat que ha de tenir una sortida positiva, repetim-ho. Combat, la gravetat política del qual, en les seves diferents manifestacions, no hem pas de subratllar ara. Les noves recents que ens arriben de Catalunya els símptomes de la disgregació franquista, els intents desesperats que fa el règim per a trobar noves bases de sustentació, diuen prou clarament que de la nostra actitud aquesta dies i del que pot ocórrer en les properes setmanes a Catalunya i a Madrid — igual que a França i a Nova York, — pot dependre per molt de temps el destí de Catalunya i de la democràcia de la península.

Sigui quina sigui la nova actitud internacional contra Franco, només serà fecunda i assolirà els seus objectius, si nosaltres, a l'interior com a l'Exili, sabem coordinar-hi les formes de la nostra lluita, i portar-les fins a un acompliment que ja es fa esperar massa.

Dels perills de la conjuntura present, en tenim clara consciència. Els comunistes denuncien amb grans escarafalls de pudor uns « capituladors » que només existeixen en la ment dels que no tenen altra missió que posar el nostre plet al servei dels interessos soviètics. En el camp democràtic de l'interior, no existeixen altres « venut a l'estranger », que aquells que cada dia demostren palesament estar totalment al servei d'una puixança internacional que, ni durant la nostra guerra, ni durant el temps de pacte amb el nazisme, ni després de la derrota de Hitler ha complert amb el seu deure envers nosaltres. Ni ens ha donat el recolzament que ens devia, ni ens ha tornat els diners que injustament se'n va emportar i que encara es guarda.

No es de capituladors que es tracta. Els organismes de Resistència de l'interior estan dirigits per homes que gairebé tots han passat per la prova de les presons franquistes. D'on es cospa molt millor que de llunyans hemisferis tot el sofriment d'aquest poble sotmès. Aquests homes són plenament conscients de llurs responsabilitats i de les possibilitats internacionals i busquen una sortida progressiva a una situació tancada de la qual és un bona part responsable l'incapacitat dels directores exiliats.

Tot això vol dir doncs, que la situació és ben delicada perquè ho és en la realitat política actual que els perills per a Catalunya existeixen en l'essència mateix de la situació espanyola que cal solucionar. Per tant, cal que el nostre poble s'armi suficientment per a respondre a aquests perills.

Diguem-ho d'un cop. Catalunya té uns drets garantits per unes lleis que la força anorrea i que avui la força pot intentar encara desconèixer. Però Catalunya és més que aquests drets garantits per l'Estatut. Heus ací les raons de la nostra confiança, adhuc si aquests ens fossin discutits, per qualsevol solució, que no en seria cap sense acceptar-los. Catalunya és aquesta gran puixança d'acció i de sentiment capaç de movilitzar-se totalment per la causa de la llibertat. De la pròpia llibertat nacional i de la dels altres pobles ibèrics. Serà també capaç d'ordenar el raonament polític en funció d'aquesta vocació alliberadora. Només així reirà la seva acció.

Cal doncs que la movilització existeixi i que tots plegats sapiguem trobar la fórmula justa, mesurant bé la gravetat de l'hora i de la necessitat de desfer-nos del franquisme, però també mantenint intacte i no comproment per impaciència o per error aquesta gran capacitat de lluita que té el nostre poble i que necessitarà posar en joc, si vol alliberar-se de l'endogalament. És necessari per això fer, que ens endinsem en les fonts pregonas de la nostra situació actual. Cal elevar el plet antifranquista i la destrucció de l'aparell estatal falangista, a l'alçada que realment té. La del combat de Catalunya per la seva llibertat i pel sentit democràtic i federatiu que ha de tenir la vida a Espanya.

Ens cal doncs sentir-nos units, en aquesta gran empresa nacional, darrera uns organismes que tinguin prou autoritat per a dirigir-la i que no se'n sentin distrets per les incidències, a vegades doloroses del camí. Que siguin capaços de dirigir-la efectivament, sense diferències d'apreciació i de tàctica, en els dos fronts en els quals avui es combat: a Catalunya i a l'Exili. L'aplegament ha d'ésser total per enllà de les distàncies i la unitat de concepcions i de finalitats pot avui assolir-se perquè està en joc quelcom que ens uneix a tots i perquè només hem de saber retrobar el sentit original del nostre esforç.

L'autoritat plena, sense regateigs ni discussions, eixida de l'acceptació voluntària de tot un poble en marxa cap al seu destí i centrada entorn la representació simbòlica de Catalunya. Heus ací la condició primera per a reïxir en l'actual moment. Aquesta autoritat manca avui a Catalunya, a l'interior com a l'Exili. Trobem-la, creem-la a un lloc i a l'altre, i el combat per Catalunya i la III República podrà ésser menat sense temor de desfeta.

Atens doncs als debats de la O. N. U. però més atens encara aquest esforç d'aplegament polític d'on pot eixir aquest principi d'autoritat i responsabilitat: heus ací per on es desenvolupa en el moment present l'acció socialista internacional. És que per nosaltres és avui més clar que mai — ens ho diu la doctrina i ho proclama l'experiència diària — que totes les lluites per la llibertat són solidàries; que lluitar avui per la llibertat de Catalunya és lluitar pel triomf de totes les reivindicacions populars i democràtiques a la península i a Europa les quals risquen de quedar ofegades si no sabem fer ho prou bé.

deure primordial, si realment volem liquidar el franquisme, consisteix sobretot en adaptar la vigorització de la nostra lluita a l'interior a les condicions de la situació internacional que en resulti de l'Assemblea.

L'obertura d'un procés democràtic a la península és un fet de transcendència europea i internacional. No costa gens de veure-ho clar. I si ho veïem, siguem capaços de trobar les posicions justes que ens permeten d'orientar amb totes les garanties d'ordre interior i exterior que ens reclamen les puixances que, amb raó o sense, vigilen el nostre plet. Mai ens havia fet tanta falta com ara la intel·ligència política. I és que els pobles la necessiten sobretot quan estan sotmesos i no depen d'ells tots sols. Alliberar-se.

3

Les repercussions internacionals de les eleccions americanes encara no s'han precisat prou bé. El triomf dels republicans significa segurament, en el pla interior, la definitiva liquidació de les esperances roosewellianes en un dirigisme econòmic que permetés de vencer les contradiccions interiors del capitalisme sense alterar-ne l'estructura. Les conseqüències socials d'aquesta victòria del partit que representa els interessos del gran capitalisme americà són a llarg plaç. I poden ésser un dia extremadament greus, si entre tant no s'ha alçat a Europa la força unida i socialista que pugui salvar la pau del xoc entre els dos grans continents que s'insinuen.

(Segueix pàgina 3)

CONSULTES FILOLOGIQUES

Sota la direcció de Marcel·li Antich, Mestre de català
Revisades per Pompeu FABRA

Tal com havíem anunciat, ENDAVANT comença la publicació d'una Secció de CONSULTES FILOLOGIQUES. Dificultats alienes a la nostra voluntat ens han impedit d'atendre en el moment oportú aquesta Secció que, no en dubtem, mereix a tots els catalans aimants d'un lèxic correcte i escaient, la més entusiasta adhesió.

Regraciem una vegada més Mestre Pompeu FABRA pel concurs que ha volgut oferir-nos, concurs que honora les nostres pàgines i al mateix temps facilita la nostra tasca.

Heus ací algunes de les Consultes que ens han estat fetes i la resposta que hem considerat escaient.

Preguntes

1. — En els periòdics catalans trobo escrites les formes *complasc* i *complac* (*), *complascut* i *complagut* (*), *complavia* i *complaià* (*), *complavem* i *complavem* (*), *complavem* i *complavem* (*). Quines d'aquestes formes són les bones?
2. — ? Com s'ha de dir *improvisar* o *improvitzar*, *matisar* o *matitzar*, *organisar* o *organitzar*?
3. — ¿Al mot castellà *oïda* correspon el mot català *oïda*? Pot dir-se en català *arribar a oïdes meves*?
4. — Davant d'un verb en infinitiu, ? quan cal usar la preposició *en* i quan ja preposició *a*?
5. — ¿Es pot dir *molgut* en lloc de *mòlt*, *torcut* en lloc de *tort*, *cogut* en lloc de *cuit*?
6. — ¿Es permisible dir en el successiu en lloc de *d'ací endavant* (v. « Quaderns » numero 19, pàg. 20)?
7. — ¿Es correcte que *l'importa a ell*? (d'una revista publicada a Mèxic)
8. — ¿Com fa el plural del mot *llapis*? Jo dic *els llapis*. Però sento que molts diuen *els llàpissos*.
9. — Quina fórmula és millor *tal i qual* o *tal i tal*, *tal o qual* o *tal o tal*? Es pot dir *tal qual*?
10. — *Dissolent* o *dissolvent*?
11. — Si l'imperatiu de *viure* fa *viu* (tu) i *viviu* (vos) ¿no és dolenta la fórmula *visqueu molts anys*?
12. — M'he trobat amb catalana francesos que no saben què vol dir *llàstima*. He notat que en lloc de dir *ja llàstima de veure*, diuen *ja pietat de veure* (com he sentit dir alguna vegada a casa nostra) ¿Es que *llàstima* és un castellanisme?

Respostes

1. — Són bones les senyalades amb una creu (*).
2. — S'ha de dir *improvisar* (de *improvis*), *matisar* (de *matís*), però *organitzar* (derivat de *òrgan*).
3. — A *oïda* significat l'òrgan de l'audició no correspon *oïda*, sinó *orella*. No s'ha de dir *arribar a oïdes meves*, sinó *arribar a oïda meua* (*oïda*: acció d'oïr).
4. — S'ha d'usar *en* quan correspon a *al* castellà. Ex: *al entrar jo — en entrar jo*. En tot altre cas cal usar *a*. No es dirà doncs *pensar en fer una cosa* sinó *va pensar a fer una cosa*.
5. — No *molgut* sinó *mòlt*. Si es vol evitar *tort*, pot dir-se *torçat*. S'ha de dir *cuit* en general: (Ex *l'arròs és cuit*). Però s'ha de dir *cogut* en l'accepció de « produir a algú una sensació anàloga a la que causa l'acció del foc ». (Una cremada *m'ha cogut tot el dia*, però ara ja no em cou. I en sentit figurat: *La repulsa que li heu donat sembla que li ha cogut*).
6. — No.
7. — No és *l'importa* sinó *li importa*.
8. — No *llàpissos* sinó *llàpis* (Els meus *llàpis*).
9. — Són bones *tal i tal*, *tal o tal*, *tal qual*.
10. — *Dissolent* és un temps del verb *dissoldre*: correspon a *dissolvent* castellà. *Dissolvent* és un adjectiu: correspon a l'adjectiu castellà *dissolvente*.
11. — Es bona (expressa un desig, no una ordre).
12. — *Llàstima* és, en efecte, un castellanisme, no encara bandejat de la llengua (on està molt arrelat); però s'haurà de mirar de bandejar-lo. En casos com *fer llàstima*, *llàstima de...* és una *llàstima*, és perfectament substituïble: *fer pietat* (o fer compassió), *malaguanyat*, és una pena.

Estudiants refugiats a un campament de la Y. M. C. A.

Gràcies a la generositat de la Y. M. C. A., prop de cinquanta joves estudiants de la « Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya », de la « Unió Federal de Estudiants Hispànics » i de « Euzko Ikasle Alkartasune », han pogut passar deu dies de vacances al departament del Tarn i Garona.

Aquest camp els ha servit per a poder confrontar en un ambient de cordial camaraderia, els seus diferents punts de vista i estudiar plegats diferents problemes d'actualitat, en especial la necessitat d'intensificar la preparació cultural dels joves exiliats per a llur futura reintegració al territori peninsular. La futura solució del problema de les nacionalitats ibèriques ha estat objecte d'apassionades discussions en les quals s'ha posat de manifest el criteri unànim d'arribar a una major comprensió respectant les característiques nacionals de cada poble.

Diverses conferències, a càrrec de prestigioses figures de l'emigració, han donat relleu a aquest camp que ha estat concebut i organitzat per Mr. William Salzmann, en la seva qualitat de Secretari de la Secció d'Ajut als refugiats espanyols, de la YMCA. Ha dirigit el camp el Sr. Emeri March, llicenciat en ciències, amb la col·laboració del Sr. Miquel Cabra, mestre del Grau Professional.

Enrique Cruz Salido, delegat a l'Exterior, de la U. F. E. H., ha parlat de « La missió de la joventut a Espanya »; J. M. Aguirre, cap del servei d'Informació del Ministeri de l'Emigració, de « Grandesa i misèria d'Espanya »; R. Candel Vila, director de l'Institut Ausias March, de Barcelona, de « Problemes Universitaris »; J. Duran i Guardia, ex-Tinent d'Alcalde de Barcelona, de « La cooperació com a moviment econòmic »; Josep Pallach, de « Economia Planificada »; Iñaki de Renteria, secretari de E. I. A., del « Problema Base »; J. J. Domènech, ex-Conseller de

la Generalitat, de « Sindicalisme »; el Dr. Jesús M. Bellido, catedràtic de la Universitat de Barcelona, de « Els estudiants i la Universitat vistos per un vell professor »; Rodolfo Llopis, ex-director General de Primera Ensenyança, de « Problemes espirituals d'Espanya »; Heribert Barrera, delegat a l'Exterior, de la F. N. E. C., de « La formació de la Nacionalitat catalana »; Josep Palau, de la Poesia catalana moderna; Ferran Cuito, ex-director General de Comerç, de « Problemes econòmics d'Espanya » i, finalment, Mr. William Salzmann, va cloure el camp parlant de « Les Associacions Cristianes de Joves en el món ».

L'atenció amb que tots els estudiants han seguit aquestes conferències i les interessants deliberacions a que han donat lloc, han demostrat l'interès que desporten en les noves generacions els problemes polítics, espirituals, socials i econòmics que es plantegen en el món de la post-guerra. A la vegada, aquests canvis d'impressions han fet patent l'esperit de comprensió i d'amistat que existeix entre tots els joves exiliats. Catalans, bascos i espanyols estan tots d'acord per a superar les velles divergències i per possible la convivència d'hommes lliures de pobles lliures, alliberats a la vegada d'opressions forasteres i d'oligarquies econòmiques.

En diverses vetllades, cada grup va donar a conèixer alguns aspectes del seu fol·clor nacional, en especial durant la visita al campament dels delegats del « Socors Quaker ». Senyalem encara les complicitats esportives que vingueren a completar harmònicament les activitats culturals del campament.

Estem segurs que aquestes vacances, massa curtes pel desig de tots, hauran deixat el més agradable record. El servei d'ajut de la Y. M. C. A. mereix les més caluroses felicitacions per haver-les organitzades.

Conferència sobre el « Socialisme »

(Ve de la pàgina 4)

d'unes noves sots-classes que neixen de la burocràcia i dels dirigents, ni la deformació de la lluita política en formes d'una completa adulteració dels ideals socialistes, que volen alliberar l'Home i no sotmetre'l als dictats d'un amo omnipotent. Democràcia a l'interior dels partits, democràcia a la classe, a través dels sindicats, democràcia arreu, joc normal de la lluita ideològica, i control popular constant de l'estat. Com més nombrosos són els poders de l'estat, més és necessari afirmar les exigències democràtiques en tots els graus de la seva acció econòmica o política. Aquesta és la veritable condició del socialisme alliberador.

Estudià el desenvolupament del poder de l'estat per afirmar-ne els perills que Lenin preveia però que no arriba a anorrear, al contrari. I, citant Saint-Just diu que « el poble més oprimit de tots els pobles serà aquell que ho sigui en nom dels seus propis drets ». Pot passar que el socialisme signifiqués l'opressió en nom dels seus propis principis? No ho creu, a condició de mantenir més enlairada que mai la bandera del socialisme que és llibertat i que no ha d'acceptar de cap manera l'afirmació jesuítica i sofística de la fi que justifica els mitjans.

Passà a examinar la conjuntura present realment decisiva pel Socialisme. Els dos grans problemes del nostre temps: l'accés de les masses obreres al poder econòmic i polític i, en el pla internacional, el de l'assassinament de la sobirania de l'estat en benefici d'una estructura internacional, només el socialisme pot resoldre'ls. Altrament és la guerra que amenaçarà, produïda per les lluites socials a l'interior de les estructures nacionals i per les riva-

litats dels imperialismes econòmics.

El socialisme enfoca aquest esforç d'ordre econòmic-social a través de les nacionalitzacions. Les condicions de les nacionalitzacions perquè no es falgessi el sentit de l'esforç, són essencialment de capacitat i tècnica i de participació autèntica de la classe obrera a través dels sindicats a la gestió del sector nacionalitzat. Estudià les formes d'aquesta democratització en la gestió i afirma que, en el pla internacional, només la solució federativa pot resoldre les contradiccions econòmiques, solució el primer pas de la qual seria ja ara la unitat dels pobles europeus, sotmesos a una sèrie de realitats semblants d'ordre econòmic i polític i portadors de valors morals que no poden desaparèixer. Unicament així el socialisme aconseguirà evitar la guerra i reffer un món més just i més element.

Per acabar el company Pallach, donà un ràpid cop d'ull a les condicions socials, polítiques i àdhuc psicològiques catalanes — lligades a la marxa total d'Europa i del món — que li fan creure que el dia que el nostre poble pugui afirmar de nou la seva tradició social, i el seu afany de llibertat, ho farà a través del socialisme. I acabà exaltant l'ideal socialista, aquesta set inextinguible de llibertat i de justícia que continuarà movent els homes àdhuc el dia que realitzades les condicions de l'alliberament econòmic, la humanitat podrà llençar-se a l'afirmació del seu destí a la terra. En miça del joc contradictori dels dos grans corrents ideològics que es disputen el món. Només el socialisme és fidel a les condicions de l'humanisme. Però, per ésser-ho, plenament, ha d'acceptar totes les exigències socials

Socialistes, la Resistència catalana necessita la vostra aportació. Més generosament que ningú, contribuïu al « FONS PERMANENT DE SOSTENIMENT A LA RESISTÈNCIA ».

Financeu la vostra propia alliberació.

Onzena llista de donatius 52.080 francs.

Total recollit fins a la data 300.295 francs.

(En el proper numero publicarem íntegrament l'onzena llista de donatius que la manca d'espai no ens permet d'inserir al present).

Catalunya símbol de llibertat

de Pere Foix (1)

Els compatriotes que fugint d'Europa, varen poder traslladar-se a les Amèriques, profitant de la llibertat que han gaudit en aquelles acollidores terres, han donat a la llum pública un seguit de llibres que han vingut a augmentar la valor de la literatura catalana i marcar la continuïtat de la nostra llengua, malgrat trobar-nos fora de la nostra pàtria, avui esclavitzada pel despotisme feixista.

El nostre amic Pere Foix, en un llibre intitulat « Catalunya símbol de llibertat », ens raconta un tros de la història de Catalunya dels últims 25 anys, aquests darrers 25 anys tan rics en esdeveniments polítics i socials a casa nostra.

La tràgica repressió del fatídic Martines Anido amb la seva llei de fugues, la persecució contra tots els homes que defensaven els ideals nacionals de Catalunya, l'adveniment de la República, l'aixecament franquista, la heroica lluita per la defensa dels nostres ideals i finalment la de l'èxil i l'exili, és explicat en el llibre de Pere Foix amb sinceritat, i sobretot amb la justesa de l'home que coneix les torcs i gamma de sofriments per les quals ha passat el nostre poble.

El personalge central de l'obra, Sebastià Albó, quan parla us dona la sensació de què esteu sentint la veu d'un de tants milers de catalans que s'han passat la seva vida lluitant pels ideals de catalanitat i justícia social, ideals tan preuats pel nostre poble. Les reunions que celebra la « penya del recó », de la que n'és el seu animador, són típicament catalanes.

La família Albó marca la tradició d'idealistes catalans, que malgrat totes les persecucions i

contrarietats, segueixen fermes el camí que s'han traçat per tal d'arribar a la consecució dels seus nobles ideals.

Josep Ferreres, gendre de l'Albó, es assassinat en una d'aquelles celebres i criminals « cordes de deportats » que varen instituir la parella de butxins Anido-Arlegui.

Malgrat aquest fet tràgic, Sebastià Albó procura educar al seu fillol, molt jove i aleshores, amb la mateixa ideologia que sempre ha defensat l'Albó i que va costar la vida al pare de l'Andreu.

L'adveniment de la República i l'aixecament militar contra ella són descrits en el llibre molt objectivament i amb afinades reflexions.

L'Andreu, que ja és un home, no espera que cridin la seva lleia, per acomplir el seu deure, i des del primer moment marxa voluntari al front, on la seva actuació és llòble, tant pel seu coratge com per la seva integritat moral.

Després ve la desfeta, l'exili amb totes les seves penalitats i finalment la mort en ell de Sebastià Albó, l'home idealista i patriota, que després de tant lluitar per la llibertat de Catalunya i per la justícia social, ha d'anar a morir fora de la pàtria, don l'han foragitat uns despotges i uns traidors.

Amb « Catalunya Símbol de Llibertat », Pere Foix ha fet una bona aportació a la nostra literatura, i al mateix temps una descripció d'un capítol important de les lluites que Catalunya ha sostingut i sosté encara contra els invasors i despotges de tots els temps.

J. A.
1) Edicions Biblioteca Catalana - Mèxic.

La Junta Directiva del Casal Català de Londres ens prega la inserció de la següent nota :

« Havent aplegut en el període Lluita que es publica a França, en la seva edició del 13 de setembre d'enguany, la Informació que el Casal Català de Londres havia enviat una comunicació de felicitació al Sr. Joan Comorera en motiu del seu 50 aniversari, la Junta Directiva del Casal Català a la Gran Bretanya vol deixar registrada la seva sorpresa tota vegada que dita comunicació no ha estat enviada i la notícia no s'ajusta per tant a la veritat. »

d'aquest nou humanisme que només pot asentar-se sobre una societat alliberada de l'opressió i de les contradiccions del capitalisme

L'endemà, diu 3, el company Pallach féu a brades una conferència sobre el mateix tema. Aquesta Conferència fou organitzada per la eció del M. S. de C. de Pradè i es celebrà al local social del Partit Socialista Francès.

El nombrós públic, francès i català, que hi assistí aplaudí calorosament labrillant exposició del jove conferenciant.

Els cooperatistes es pronuncien contra el règim franquista

Acció Cooperatista Catalana - 1, Bd. d'Arcole, Tolouse), Associació integrada pels cooperadors de Catalunya de totes les branques de la Cooperació, exiliats, ens comunica :

L'Aliança Cooperativa Internacional ha celebrat últimament (7-10 Octubre) el seu 16è Congrés, a Zurich - el primer després de la guerra - al qual hi han assistit 367 Delegats de 19 Països, entre els quals Anglaterra, Estats Units, U. R. S. S., França, Suïssa, Suècia, Xina, Països Escands, etc...

En aquest Congrés hi fou invitada la Federació de Cooperadors Espanyols en l'Exili (a la qual pertany la nostra Associació); malauradament dificultats d'ordre consular no permetren la seva assistència, si bé la Federació hi envia una afectuosa salutació i un Informe expressant les aspiracions dels cooperadors hispànics que, dintre i fora d'Espanya, segueixen fidels als principis de justícia llibertat i democràcia en què s'inspira el Moviment Cooperatiu.

El Congrés acollí amb estima la salutació dels cooperadors hispànics, lamentant que no hi assistissin. En la seva última sessió adoptà, per unanimitat, la següent resolució :

El XVI Congrés de l'Aliança Cooperativa Internacional, reunit a Zurich els dies 7 al 10 d'Octubre 1946, reclama pel Moviment Cooperatiu en tots els Països el dret a la llibertat d'acció i de desenvolupament sobre la base dels seus propis principis.

El Congrés declara que els règims no democràtics, allí on existeixin, constitueixen un seriós obstacle al desenvolupament natural de les organitzacions cooperatives. Declara així mateix que l'exploració de la massa del Poble per petits grups

i la supressió de les llibertats democràtiques, són essencialment contràries als principis cooperatius, i no poden constituir un clima favorable al creixement de les organitzacions cooperatives.

El Congrés protesta contra el fet de que, sola l'actual règim feixista espanyol, contrari baix tots els punts de vista a la Idea i a l'esperit de la Cooperació Internacional, el Moviment Cooperatiu a Espanya es vegi privat d'existència i es negui als cooperadors el dret d'associació cooperativa.

El Congrés expressa la seva major esperança en el ràpid restabliment de la Llibertat i de la Democràcia a Espanya, i està segur que les Organitzacions Cooperatives Nacionals i l'Aliança Cooperativa Internacional, lluitaran sens parar per la reconstrucció d'un Moviment cooperatiu, lliure i voluntari, a Espanya.

No és necessari un llarg comentari per destacar la importància d'aquesta Resolució; n'hi ha prou dient que l'A. C. I. no s'ocupa ni de política ni de religió, i de què es tracta d'una de les més poderoses organitzacions internacionals, tota vegada que agrupa prop de CENT MILIONS de famílies, ço que representa una influència directa sobre una massa organitzada de 100 milions de persones en tot el món.

Altrament, en la 6a Conferència de la C. I. C. I. Internacional de Dones Cooperadores, celebrada els dies 3 i 4 d'Octubre, a Zurich, amb assistència de 270 Delegades representant 16 Països, s'adoptà la següent Resolució :

La 6a Conferència afirma la seva solidaritat amb les Cooperadores i altres dones espanyoles que lluiten per la llibertat.

Constitució del Consell Directiu a França de la F. N. E. C.

En el curs d'una conferència celebrada al campament de Haut Castel - entre delegats de les diferents seccions locals de la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya, va ésser elegit el nou Consell Directiu de l'organització a França, el qual, ratificat posteriorment per les Assemblies locals, ha quedat constituït com segueix :

Heribert Barrera, Secretari General, i Xavier Pou, estudiants a Montpellier ; Josep Pallach i Josep Palau, estudiants a París ; Miquel Cabra i Emili Pagés, estudiants a Tolosa ; Claudi Amella, estudiant a Perpinyà ; Manuel Pérez Vila, estudiant a Burdeos.

El lligam estret amb l'organització clandestina de Catalunya, les relacions amb els estudiants d'altres països i les qüestions culturals i d'ajut, retenen especialment l'atenció del nou Consell el qual es proposa portar a terme una actuació que faci possible resoldre els més essencials problemes que en el moment actual es plantegen als estudiants catalans exiliats.

Nota pregada

El Ministeri d'Instrucció Pública del Govern de la República Espanyola, conscient de la importància capital dels problemes culturals i de la necessitat de fomentar les vocacions per a la funció docent ha organitzat uns cursos per correspondència, breus i gratuïts, dirigits per professors d'Universitat i d'Escoles Normals. Podran inscriure-s'hi tots aquells que poseixin títols acadèmics - Batxillerat, Magisteri, Ensenyament Primari - o hagin cursat a Espanya o a l'Estranger estudis de caràcter tècnic o acadèmic. A aquest efecte, el Ministeri d'Instrucció Pública s'adreça a tots els Espanyols que es trobin en aquestes condicions i que s'interessin per la nostra iniciativa i els invita a que sol·licitin un exemplar de la convocatòria dels cursos per correspondència i el formulari adjunt, que deurán omplir i enviar a aquestes oficines, 35, Avenue Foch, París.

Donada la importància d'aquest servei sobre la utilitat del qual no creiem necessari insistir, aquest Ministeri es permet adreçar-se a tots els exiliats i organitzacions simpatitzants per que l'ajudin moral i materialment al sosteniment d'aquesta tasca patriòtica.

Continuant la seva brillant acció per terres d'Amèrica el company M. Serra i Moret s'ha entrevistat amb el Secretari General de la O. N. U. camarada Trygve Lie. L'entrevista tingué lloc al propi despatx oficial de Trygve Lie. Els dos il·lustres socialistes parlaren extensament sobre la discussió del problema espanyol a la O. N. U.

Entorn de Koestler i altres autors

Es vastíssim el camp d'espereuació ofert a la crítica a que ha donat lloc, llançant a blasmes, prop de tres dècades d'experiència soviètica, millor dit d'aplicació de les concepcions bolxevistes-stalinianes.

Des del camp purament filosòfic o doctrinal, fins al de la tècnica i de les arts, el desenvolupament de les formes i concepcions nascudes dels deu dies que commogueren el món, ha fet objecte de crítiques de tota mena, en el fons de les quals, gairebé sempre, ha traspuat l'alenada de la passió i, per tant, d'un subjectivisme que posava traves a la pruïja de coneixement. L'observació fonada d'aquells que, a desgrat de sentir-se més o menys acostats o distanciats de la revolució d'Octubre i del seu simbolisme, es sentien atrets pel reflex del fet rus.

Durant llargues anyades els llibres i tots els vehicles per a la difusió del pensament, ens han ofert tota mena d'imatges d'admiració bastides damunt de la transformació de la societat russa, per un costat, en els aspectes industrial i econòmic, cultural i moral. I, per altra part, blasme implacable, mofa permanent de l'esforç soviètic ajuntat a tota mena de crítiques contra els dirigents russos, no solament d'ara, sinó de l'època heroica de Lenin. En totes aquestes imatges, repetim, amb poques excepcions hi hem vist sempre la passió, quan no han estat simple objecte de propaganda pre-fabricada o atacs mercenaris contra la Revolució.

Es evident que, tant els mètodes emprats pels defensors a ultrança del fet soviètic, com els que han mostrat els adversaris declarats de la causa no solament soviètica sinó de la democràcia i de la llibertat, que uns i altres han embolcallat les realitats russes. I, així, de les valors positives i negatives del fet rus, el socialisme i la classe treballadora mundial n'han tret una deguda experiència.

Després de Souvarine, amb la seva crítica no exempta de passió i a voltes errònia, però sadolla de valor documental, hem conegut nous missatges que ens han donat a conèixer aspectes inèdits, d'una cruïlla palpitant que ens obliga a la meditació, de la trajectòria seguida per la societat soviètica en el seu intent de transformació econòmica i moral, basada i dirigida damunt la concepció bolxevista-staliniana. Aquests missatges, testimoni d'una experiència personal dolorosa d'homages que han col·laborat en l'empresa d'edificació socialista, corresponen en la generalitat dels casos, al camí de retorn d'aquells que, havent volgut revolucionar el concepte de la llibertat i de l'home, s'han trobat davant de totes les negacions.

Alguns d'aquests homes, voluntàriament, ens deixen conèixer el grau de col·laboració en què han incorregut en fets i casos que ara blasmen. Per això, en cert sentit, no podem deixar de reconèixer la part de responsabilitat que els pertoca en la

M. Serra i Moret a Mèxic

(Ve de la pàgina 4)

panya i de Venècia i el President de Comunitat Catalana, Dr. Armendares.

Es celebrà també una conferència de premsa, en la qual concorregueren representants dels principals periòdics de Mèxic. Tota la premsa llevat, naturalment, de la reaccionària i de la comunista, ha tractat el nostre company amb la major consideració, publicant-ne retrats i destacant la seva personalitat com a economista, com a professor, com a polític i com a català.

Entre els altres actes, assenyalem encara un sopar que li dedicaren els diputats del Parlament de Catalunya que es troben a Mèxic.

Durant tota la seva estada a Mèxic ha estat sempre acompanyat per persones de tots els sectors nacionals de la política catalana.

De Mèxic marxà a Cuba i als Estats Units, des d'on empenirà el vol cap a Europa.

cadena de monstruositats de la qual n'han constituït anelles principals. Els Krivitski, els Voltine, han estat, per no citar-ne d'altres, instruments dècils de l'obscurantisme neo-bolxevista, col·laboradors fideles i implacables de l'obra de desfer l'home en allò que es refereix essencialment a la seva composició espiritual, a l'esperit de violència i al dret d'existir. Recollim llur testimoni per la valor documental que comporta.

Fem una menció especial per Kestler, l'autor de *Le zéro et l'infini*, en la seva crítica implacable però plena de vitalitat i d'humanisme, en la qual ens condueix fins a fressar el llindar del no-res per a enfortir-nos en les nostres conviccions socialistes humanistes que, avui per avui, constitueixen la taula de salvació per a la humanitat i per l'home.

Kestler obre una etapa trascendent en el procés crític de l'experiència soviètica i, en això, ve a donar volum a les nostres concepcions socialistes de les quals volem preservar-ne tota l'essència ho i donant-les-hi combativitat.

Que aquests testimonis de veritat adhuc quan es fonamenten en un *mea culpa* tardà serveixin d'estímul a les noves generacions, els que hem sofert del passatge per un dels moments més tràgics de la història de la humanitat, pels que forjem camins nous i dreters on refondre les inquietuds i les aspiracions emancipadores de tots els homes del món, superant les traves imposades fins ara per totes les mistiques negatives, de dreta i d'esquerra, hostils a la veritable causa del socialisme i de la llibertat.

B. ALBERT

Un problema a resoldre : el dels mutilats i invàlids de la guerra

ELS catalans que ens exiliàvem de la terra pàtria, a començaments de l'any 1939, tinguérem ocasió de presenciar un espectacle lamentable: l'exode de ferits, mutilats i invàlids republicans, molts d'ells fent el trajecte a peu, oblidats per la insensibilitat general originada pel pànic de la fugida.

Fent un esforç físic sobrehumà, bona part d'ells, pogueren arribar fins a França. Alguns, pagaren amb la vida llur esforç i altres, als qui la força abundava, foren atrapatats per la tropa feixista. Bon nombre de mutilats encara, no es mogueren de casa, sigui per impossibilitat física, sigui per creure que llur mutilació o invalidesa mereixeria el respecte dels franquistes. Malaurats il·lusos, aquests darrers i, llur desgràcia física no ha estat en cap circumstància atenuant de la ferotge repressió feixista.

Per massa conegudes, és inútil detallar totes les misèries sofertes pels ferits, mutilats i invàlids, durant llur internament dintre els camps de concentració francesos. La injusta sort de la majoria dels exiliats, ha estat compartida per ells, en termes aguedadíssims. A l'excepció d'una petita minoria havent pogut aconseguir una ajuda d'origen particular, en majoria, els mutilats i invàlids, han hagut de conformar-se a renegar de l'oblit de què són objecte.

Naturalment, un problema de tanta envergadura com ho és el dels mutilats i invàlids i de més víctimes de la guerra, és costós a resoldre, i solament l'Estat pot disposar de prou mitjans per fer-se'n càrrec. Així ha estat realitzat, més o menys bé, en tots els països que tenen plantejat aquest problema. Més o menys perfectament, segons la situació financera de cada Estat.

El Ministeri de l'Emigració del Govern Giral, disposa de 750.000 frs per mes per atendre mutilats i invàlids i altres necessitats. Quantitat irrisòria si tenim en compte que el nombre de mutilats de l'interior i de l'exili ascendeix a varies desenes de milers. Conèixem

l'escassa ajuda rebuda pels nostres mutilats exiliats i no tenim cap nova de la que s'ha donat als de l'interior. Volem suposar que compta, entre els projectes del Ministeri, de trobar el mitjà de corregir aquesta injustícia. Ni frontera, ni policies deuen constituir obstacle insuperable per a realitzar aquest deure elementalíssim de solidaritat nacional.

Sàbem que el Govern Base de l'exili, porta una especial preocupació pels seus nacionals, invàlids de guerra. En canvi, ignorem que el Govern Català hagi fet cap gest d'aquesta naturalesa a favor dels catalans que es troben en la mateixa situació. I, per tant, no és pas poca la tasca que li pertoca realitzar en aquest sentit. Ultra el que ja ara pot fer d'una manera pràctica, cal que es comencin a estudiar les solucions a donar als diversos problemes que plantejarà l'existència, a Catalunya, d'un gran nombre de mutilats i invàlids, als qui caldrà ajudar en els aspectes econòmic de readaptació física i de reeducació professional.

Ningú no ha de subestimar la gran importància d'aquest problema, que, de no voler donar-se-li, una solució, constituirà un seriós element de perturbació social. En totes les post-guerres, els mutilats i invàlids, i demés víctimes del flagell, han hagut de lluitar i manifestar-se contra la incomprensió de governs, contra la indiferència egoista de les poblacions. Mantingues vegades això ha donat lloc a lamentables incidents.

I bé, Catalunya ha d'evitar-los. És el seu deure. Catalunya, pàtria d'homes lliures, imbuïda d'humanitat, no abandonarà els seus fills qui, desintegrament, generosament, sabrem vessar llur sang, deixant bocins de llur físic, perdent llur salut, en defensa de la llibertat de tots.

Catalunya serà la mare amorosa qui prendrà especial cura dels seus fills malalts, mutilats i invàlids. El seu Govern adoptarà totes les mesures pràctiques a aquesta fi. Esperem-ho i no ho oblidem.

Pere MARTORELL.

B. Costa i Amic : Un animador de l'obra cultural catalana a l'exili

ELS catalans a l'Exili, han aconpleert, silenciosament, a voltes, i d'altres d'una manera ben aparent, un esforç admirable pel que fa a l'obra de divulgació de les valors culturals i tècniques del nostre poble. La llista dels benemèrits patriotes que, amb tenacitat i amb molt de sacrifici, han assolit la joia de sentir-se creditors d'un gran reconeixement de la part de tots els catalans, és llarga i valuosa.

Avui, volem destacar l'obra aconpleerta pel nostre company i amic, Bartomeu Costa-Amic, a la ciutat de Mèxic.

Aquesta obra, més que no pas de creació — i sovintens cal reconèixer que ho és — ha consistit en difondre arreu del món, en edicions variades i en llengües diverses, el pensament català, a través de totes les creacions:

literàries, tècniques, científiques i culturals en general, dels nostres clàssics i de totes les valors catalanes de l'hora present, comprenent-hi bé aquelles que s'han manifestat a l'exili.

El volum de l'obra editorial de Bartomeu Costa-Amic és vastíssim. Voldriem poder enumerar la llarga corrua de noms i títols estampats en el frontispici dels seus llibres. Però l'espai de què disposem ens obliga, i ens limitem a suggerir els nostres lectors el treball feixuc, tenaç i a voltes ingrúat que la troballa d'obres incompletes o introbables, ha pressuposat al company editor. Aquest esforç que sols la tenacitat i l'alt sentit de responsabilitat que caracteritza Bartomeu Costa-Amic podien facilitar, ha assolit un resultat — ho repetim — que no poden deixar d'admirar tots els amants

Canibalisme polític

Entre les moltes canallades que han comès els comunistes d'ençà que estem a l'exili, aquesta darrera amenaçava de prendre una certa envergadura. Uns homes que segurament no han conegut ni un sol dia les presons franquistes, visquent més o menys dolçament a l'Amèrica o a la U. R. S. S., s'han atrevit a difamar brutalment dos destacats militants de l'obrerisme ibèric, Maurin i Mera. L'un i l'altre s'han passat, respectivament, 10 i 6 anys a les presons franquistes. A les presons que només coneixen de nom els seus delators. El retret principal que els fan és que Franco no els hagi fet fusellar. Puix que no ho ha fet deuen ésser traïdors, venuts, etc.

Amb motiu de la repressió d'aquests darrers dies Mera i Maurin han tornat a ésser detinguts. Suposem que això farà emmudir, per un temps als cor-religionaris de Dimitroff el qual, recordem-ho, fou alliberat per Hitler, sense que cap socialista ni a cap sindicalista se li acudís tractar-lo d'agent nazi.

Tractem de canalles, això sí, als que utilitzen semblants procediments. I com que pensem que el fet és prou simptomàtic l'aprofitem per a endinsar-nos en el tema i demanar fins quan a de continuar aquesta vergonya de les lules comunistes omplint de llot tot allò que toquen. Un dia és un diari que denuncia i insulta els caps de la Resistència, l'altre dia és el senyor Vidiella que delata i difama els dirigents de la U. G. T. de Catalunya, a Catalunya... Creuen de debò els comunistes aturar així la crisi profunda que mina el seu partit? El temps dels treballadors catalans no es doblega tan fàcilment com els comunistes creuen.

Darrerament, encara, ens arriba de l'interior la darrera mostra dels mètodes comunistes i de la seva col·laboració amb la brigada social « anti-marxista ». Hem parlat de la crisi del P. S. U. C. És inútil dir que allí on és més viva és a Catalunya mateix. L'enredada de « la unificació » és ja avui prou clara per a tots aquells, i són nombrosos, que no combeguen amb el bolado del marxisme-leninisme-stalinisme, repensat per Comorera i pontificat per Vidiella, afirmen la seva fé de sempre amb el socialisme català que representem nosaltres.

Tota la comarca de X... protestà contra la campanya de difamació contra el Moviment Socialista i assegurà públicament la seva adhesió a les nostres posicions. Una setmana després el butlletí del P. S. U. C. publicava, amb nom i adreça, l'expulsió dels membres de dita comarca. La delació no pot ésser més clara.

Tots els que ens llegeixen saben que no tenim el costum de perdre el temps amb aquesta genteta. Avui hem cregut que valia la pena. Amb aquests fets que hem citats, suficientem una actitud que no canviarem mentre continuïn emprant-se aquests mitjans. Exigim unes normes d'ètica en la lluita política. Els que no les respectin han de veure's bandejats fins que les aprenguin.

Col·laboració de l'Interior

La « Democràcia orgànica »

Fa ben poc que Franco inventà aquest nom per a veure si d'aquesta manera camuflava l'evident autoritarisme del seu règim que fins aleshores s'anomenà nacional-sindicalista. Fou quan es veié ja ben clara la desfeta dels règims germans grans del seu, el nazi i el feixista.

Res hi ha de més oposat que el règim franquista i el seu nom oficial. És l'antítesi de la democràcia i el més inorgànic possible. Si el nom definís la cosa, cap li escaparia més bé que el d'autoritarisme-anàrquic. Procurarà explicar la unió una mica estranya d'aquests dos conceptes.

El poder legislatiu a Espanya no està controlat ni mediatitzat per cap organisme. Les actuals i també novíssimes Cortes de Procuradores tenen únicament la missió de recomanar alguns projectes de llei — quan li han estat suggerits abans pel Consell de ministres — i d'aclarar Franco una vegada l'any, quan s'obre el període de Corts.

Per altra banda, els procuradors són elegits d'entre els alcaldes municipals, nomenats aquests pel Governador Civil, qui, ell mateix, és nomenat per Franco. O sigui, Franco nomena un Governador Civil provincial, aquest nomena alcaldes i aquests elegixen d'entre ells dos procuradors per província. És, doncs, com si Franco nomenés ell mateix la cort d'aduladors que ha d'aprovar per unanimitat les seves decisions.

Heus ací, doncs, la democràcia. Anem ara per l'orgànica. Amb aquest qualificatiu volen fer-nos entendre els panegiristes del règim franquista una organització de baix a dalt, dividida en compartiments, i comu-

nificada inferior amb el superior amb corrent ascendent.

De fet, — ja ho hem vist quan explicàvem la « democràcia » — és a l'inrevés.

I el que passa és que al constituir, cada un d'aquests compartiments, un veritable feude de poder gairebé il·limitat, donen individualment una interpretació « sui generis » als decrets promulgats. Heus ací perquè anomenava abans el règim franquista un autoritarisme anàrquic.

La seva gran paradoxa com a democràcia orgànica, és la continuació de l'entronitzament d'un partit únic que forma un dels compartiments de què abans parlava, segurament, el més poderós. És realment absurd que el partit oficial d'un règim que s'anomena democràtic, i el cap del qual és, al mateix temps, cap del partit, consideri el sistema democràtic « al menos como el más ruinoso sistema de derroche de energías ». José Antonio, fundador del partit.

Es segurament aquesta incongruència que ha donat peu als rumors, freqüents aquests últims temps, de dissolució de la Falange. Res més lluny, però, de la veritat. La Falange subsisteix omnipotent, amb policia pròpia, subvenció de l'estat, etc. El que hi ha hagut ací, també, ha estat un « camuflage » d'algunes de les seves activitats. Continuen, però, a les seves mans els principals ressorts repressius des dels que es cruta, un xic atemoritzada, això sí, aquest horitzó que, del tot clar rosat que presentava l'any 1940, ha passat al gris negre d'aquest 1946.

L. A.

Barcelona, octubre del 1946.

L'ofensiva socialista contra Franco

(Ve de la pàgina 4)

No és una tasca d'aquelles que s'acaben en un dia, qui en dubte? Com deia André Malraux a la Sorbonne, Europa ha estat sempre un esforç per fer coses que semblaven impossibles. No és la història del nostre continent una història senzilla i planera. Avui toca al socialisme i al moviment obrer carregar amb la responsabilitat de salvar les valors que es despreuen d'aquesta història, renovant profundament les estructures socials i polítiques europees, preconcitant la federació que allunyi malfrances i assegurí la pau.

La victòria dels republicans al precisar, com deia un dels caps del partit, una « política americana » en front d'una « política russa » potser tindrà com a principal conseqüència assenyalar, encara més vivament, la manca d'una « política europea ». Per altres terres, la possibilitat d'una guerra atòmica és el risc de moltes destruccions. Per Europa, no hi ha illes que hi valguin, és la seguretat de l'anorreament. Ultra això hi ha les idees fonamentals de com han de viure els homes, que hem descobert ací, i que no floreixen gaire en llunyans imperis. Defensa de la llibertat,

afirmació de la justícia social...

Però el que és curiós de constatar aquests dies, és que aquesta « política americana » que, naturalment i per la seva pròpia dinàmica acabaria un dia xocant amb la del contrincant, pot començar per entendre-s'hi. No sabem nosaltres qui se'n planyerà. Retorn de la flota del Danubi, a països satel·lits proposa de Tito a Togliatti, presa de les reparacions per a la zona soviètica, política de pacificació a Xina, acord sobre el veto... pious símptomes perquè es parli d'un principi d'acord entre els dos imperialismes.

Seria aquest el moment propici, sembla, perquè aprofitant aquest clima favorable es comencés l'esforç per a alçar Europa que tanta necessitat té d'afirmar-se. No som nosaltres sols els que ho demanem. Coincidim amb les energiques advertències de les Trade-Unions, i, en realitat, amb el malestar de totes les zones democràtiques britàniques i continentals, s'afirmen, a l'interior del Labour Party, amplis corrents que preconitzen una política « independent, europea i socialista »... « destinada a introduir un fet diplomàtic nou en el conflicte, altrament inevitable, entre el capitalisme americà i el comunisme soviètic, conflicte en el qual s'esfondriren totes les esperances de la pau mundial ».

Les condicions del món present fan cada dia més solidaris els destins dels pobles europeus. Les grans veritats, però, s'insinuen lentament en la consciència dels pobles, així arrelen després pregonament. El socialisme europeu pren consciència de la seva missió i és aleshores, encara, un altre dels fets encoratjadors que ens aporta la lliçó dels dies. Nosaltres que hem preconitzat sempre aquesta missió perquè veiem en ella la primera condició del triomf internacional del socialisme, diguem ara que l'obra és llarga i difícil, però que és únicament realitzant-la totalment que arribarem a salvar el món de la catàstrofe i els homes de la barbàrie.

A. B. S.

Conferència del nostre company J. Pallach sobre el tema :

« SOCIALISME »

El Casal de Catalunya de Perpinyà ha organitzat un cicle de Conferències sobre temes doctrinals, Sindicalisme, Socialisme, Democràcia i Nacionalisme. El nostre company Pallach donà el dia 2 del corrent la Conferència sobre el Socialisme. L'acte fou un veritable èxit i davant un nombros públic que omplava la sala el nostre company desenvolupà l'atractiu tema del qual donem, a continuació, els passatges més essencials :

L'excés d'ús de certs mots en desnaturalitza el sentit. Els passa als mots com als bitllets de banc, que de tant de fer-los servir es fan mal bé. Hi ha hagut aquests darrers temps, i subsisteix encara, un abús manifest del terme socialisme. Serví per cobrir les terribles mercaderies polítiques d'un Hitler o un Laval. I és per això que es fa avui necessària una ben clara precisió en l'ús d'aquesta paraula.

Perquè, com els bitllets de banc, també hi ha avui encara una veritable inflació del concepte socialisme. L'utilitzen molta gent sense que en realitat hi hagi una cobertura veritable de significació social i política darrera les lletres. Cal doncs clarificar i al començar la Conferència exigir-se rigor en la definició, rigor que exclourà totes les doctrines més o menys confusionistes, que utilitzen la paraula socialisme com a adjectiu dosificable a voluntat, i igualment d'aquelles altres que, en realitat, no poden reclamar-se de la profunda tradició alliberadora del socialisme.

Entenem doncs, per socialisme, únicament la doctrina que aspira a aconseguir l'establiment d'una societat sense classes mitjançant l'apropiació social dels mitjans de producció.

La definició, evidentment elimina els mals entesos. Cal però, per a copsar-ne tota la valor, per entendre-la perfectament, operar un altre moviment de l'esperit que consistirà en veure la definició « per dintre ». Demanar-se el per què d'aquesta aspiració d'arribar a la desaparició de les classes i de l'explotació econòmica. Aquest « per què », en realitat, ens introduirà en el que fa l'essència del socialisme i ens donarà la clau de la definició anterior. Només, ens restarà, doncs, veure viure la doctrina, veure-la fer-se acció en el temps i afirmar així, ben clarament els objectius i els mètodes socialistes.

El company Pallach, utilitzà una fórmula de Blum, per a explicar aquest « per què » que es demana : El socialisme vol arribar a la socialització dels mitjans de producció i a l'eliminació de les contradiccions de classe, perquè creu que aquest és el veritable mitjà que permetrà alliberar l'home de totes les servituds. Es doncs d'una gran puixança alliberadora que arrenca la força socialista. Marx, ell mateix, perquè no es vegi contradicció entre el socialisme « humanista », i els altres elements de crítica teòrica del socialisme en una frase poc coneguda d'alguns que avui es reclamen del marxisme que « ésser radical és arribar fins la rel mateixa de les coses. Ara bé, la rel de les coses humanes és l'home ell mateix ».

Heus ací per què el socialisme retroba sempre l'home quan és fidel a la seva essència profunda. Cal que per això, naturalment, no perdi la finalitat en les voltes del camí que cal recórrer fins a assolir-la. Que, al concertar els mètodes d'acció política i sindical, sàpiga que, sempre, ha de salvaguardar aquesta afirmació alliberadora. Doctrina de llibertat, el socialisme deu restar-ho si vol aconseguir la llibertat, si no vol deformar-se amb les pitjors abominacions. Mostra com així, en el terreny de l'evolució del pensament, el socialisme entronca directament amb tots els afany emancipadors i humanistes dels segles XVII i XVIII que donaran, a l'expressar-se revolucionàriament, la Revolució Francesa.

El socialisme, en efecte, nascut d'aquesta tradició i del seu

enllaç amb el moviment obrer és la veritable doctrina realitzadora d'aquells afany que proclamaven els Drets de l'Home. L'alliberació política no fou possible realitzar-la i es quedà en simple proclamació, perquè no anà acompanyada d'una alliberació en el pla social i econòmic. Al contrari, l'alliberació política a l'esfondrar l'estructura jurídica de l'Estat mitjana i dels drets corporatius creà formes d'explotació i d'opressió contra les quals s'alça, al llarg del segle dinou el moviment obrer armat de l'ideal socialista.

Seguidament el camarada Pallach analitzà aquesta altre gran revolució sots-jacent a la Revolució francesa i que fou la descoberta de la màquina de vapor, l'« enorme evolució de la capacitat de les forces productives, que en menys d'un segle triplicà el nombre d'habitants d'Europa, donà origen al proletariat i que incapaç d'ésser dominada per l'home portà constantment al món els perills de la guerra.

Descriu la naixença del proletariat, a mesura que desapareixen les corporacions i que les noves formes de producció allunyen del dret a la propietat dels mitjans de produir a la majoria dels treballadors. Sorgeixen els primers socialistes, Fourier, Saint-Simon, Robert Owen, i llurs crítiques i llurs esbossos de solucions es precisaran amb l'aportació magistral de Marx i Engels.

Marx, en efecte, no sols donà un mètode d'anàlisi al moviment obrer — que li permetrà de comprendre les contradiccions capitalistes — sinó que també donà l'arma amb la qual s'alliberarà de l'opressió que cau damunt d'ell, de tota la societat i que risca esfondrar-la : L'acció de classe. « L'alliberació dels treballadors serà obra dels treballadors mateixos » i serà, en efecte, l'acció constant dels treballadors, interpretant exactament la inquietud de totes les classes populars, l'acció sindical, política, de captació, la que tot al llarg del segle dinou anirà fent del socialisme una doctrina de fe i d'obres, una afirmació i una realitat.

La guerra del 1914 truncà aquesta marxa endavant. Provocada essencialment per les rivalitats econòmiques que el règim capitalista no pot solventar, veu, al seu final, el naixement de dues grans il·lusions, totes dues oposant-se, en un o diferents aspectes a les afirmacions socialistes.

Analitzà el que ell en diu el miratge americà, la gran expansió del capitalisme que acabà el 1929, afirmant la seva falsedat i provocant una crisi econòmica als E. U. de 15 milions de parats. Es de la crisi del 29, que nasqué la darrera guerra. El miratge americà doncs, només és això, un miratge els resultats del qual tots hem sofert.

La il·lusió soviètica, però, vesteix formes més greus encara perquè reposa sobre unes bases objectives de transformació del poder econòmic. No podem parlar de socialisme quan jutgem l'edificació soviètica, al contrari, és evident que precisament per reclamar-se de la doctrina, l'amenaça molt més efectivament que no els que la combaten. La realització econòmica russa s'ha fet i es fa actualment menyspreant aquestes dues condicions que hem assegurat indispensables per al triomf de les finalitats socialistes. El clima real de llibertat, garantit pel manteniment i desenvolupament de la democràcia i l'affirmació internacionalista que tingui present els interessos del socialisme arreu del món i no únicament les necessitats

d'un país amb l'economia més o menys estalitzada.

Aquestes condicions no es compleixen a la Unió Soviètica i la seva inexistència falseja el simple fet de la planificació estatal de l'esforç econòmic. No hi ha un control real de la classe treballadora ni de les masses populars damunt de l'Estat. Hi ha uns homes que s'atribueixen la representació de la classe i que governen dictatorialment en el seu nom. Ad-

huc suposant la seva bona fe, un socialista no pot acceptar aquest esquema estatal. La bona fe dels directores de l'esforç social té de nodrir-se constantment del joc democràtic, de la intervenció de les masses populars en la vida política, única forma real d'educació del poble i de la classe. Sense aquestes condicions no pot impedir-se ni la deformació de l'esforç econòmic, a benefici (Segueix pàgina 2)

Instanàncies de la Resistència

La participació obrera en els beneficis de les empreses

Si, sense vergonya, així mateix, ho anuncien en llocs destacats de la seva premsa : « treinta empleados entran a formar parte del negocio en calidad de copropietarios — alca? del mismo y participes de manera efectiva en sus beneficios. »

Qui son aquests afavorits de la fortuna ?...

Res menys que trenta « productores » de l'empresa « Asland » que han acomplert llur vinticinquè any de servei a la casa i als quals, generosament, en un acte en què participà el propi Barba, l'empresa feu donació d'una acció...

UNA ACCIO !..
Després d'això rieu-vos de les nacionalitzacions i del socialisme en pes...

Modrego Casaus, preconitza fitxers de control dels que no van a missa

Modrego Casaus, bisbe de Barcelona « por la gracia de Dios y de la Santa Sede con uso al sagrado palio », és un fervent franquista i com a tal enemic del poble català i, d'una manera particular dels obrers barcelonins. La seva fobia contra el nostre poble no és limitada tan sols a la defensa del règim totalitari de Franco. Va més lluny. És partidari d'un control sever, rigid, per mitjà de fitxers a cada parroquia, de tots aquells ciutadans que segueixen no anant a missa — treball difícil, car son la majoria dels catalans —. Aquest treball és encomanat als sacerdots de cada parroquia « consignando con exactitud el estado religioso, moral y social de la feligresia y de cada uno

de los feligreses. Para ello el Párroco debera ser ayudado por colaboradores eclesiásticos y seglares »

Limitem el nostre comentari a fer remarcar el principi antidemocràtic de la pràctica preconitzada per a la imposició del fanatisme religiós, que presuposa, i les conseqüències que aquesta acció de « curas parrocos, ayudados de colaboradores eclesiásticos y seglares » pot ocasionar a l'Església i als seus faritzeus... No seria la primera vegada que les iras justes del poble es manifestessin altrament que per simples polèmiques verbals o escrites... I la culpa no caldrà donar-la al poble que ha sofert i al qual es preté seguir endogalant, la culpa serà d'aquells que com el bisbe Modrego Casaus estan al servei de l'arbitrari i de l'opressió.

40.000.000 de pessetes per la construcció de temples i seminaris

Mentre la població mor de fam i de misèria i mentre els infants dels treballadors de casa nostra es veuen mancats de tot mitjà per a rebre un mínim d'instrucció, el ministre de justícia franquista, decideix l'atribució de 40.000.000 de pessetes per a la construcció d'esglésies i seminaris.

La premsa franquista, (la sola premsa que es publica legalment a casa nostra), es fa un gran resso d'aquesta decisió governamental i és amb un desfici d'elogis envers el ministre de justícia que s'ha fet públic el pla de distribució d'aquesta quantitat destinada a guarir les ànimes més aviat que els cossos famolencs dels espanyols.

El règim franquista a les acaballes fa escarni rera escarni a la misèria i a les necessitats del nostre poble.

EL SENTIMENT SOCIALISTA

El socialisme primer és un sentiment. El sentiment de la pau, de la joia i de la justícia social.

Avui tothom es reclama del sentiment socialista. Avui no hi ha ningú que no se'n digui : la burgesia, els obrers, els feixistes.

Als homes ens plau molt més que ens diguin que som bons que no dolents. L'home bo és socialista. L'home dolent no ho és encara que se'n digui.

Només el sentiment socialista justifica l'existència humana. Si a través dels segles la humanitat ha conservat l'esperança en un demà millor, és perquè aquest sentiment s'ha mantingut intacte.

La injustícia és la causa de la dolor i sovint arrepleta en la injusta distribució de la riquesa material. Teòricament tots els que es reclamen del sentiment socialista, i se'n reclama gairebé tothom, desaproven l'estructura de la societat capitalista. Pràcticament però solament els obrers lluiten per a enderrocar-la. Els altres inconscientment o bé conscient se'n serveixen del sentiment socialista per a retardar l'ensulsiada d'aquest ordre injust.

Tothom abelleix la pau. Tots cobegen la joia. La justícia social però només la volen els obrers, car la burgesia i els altres, malgrat que la pregonen no la desitgen doncs, amb ella, perdrien els interessos materials que posseïxen.

Si malgrat la contradicció d'interessos avui tothom es reclama del sentiment socialista és perquè a l'estat actual de la societat, sense la cooperació activa del món del treball, el capital esdevindria un nom sense cap valor real.

Si els que posseïxen el capital s'oposessin, en rangs tancats a les justes aspiracions obreres, la reacció d'aquests seria la insurrecció. Doncs millor és adoptar un principi de justícia teòrica i fer concessions en terreny sentimental bo i oposant-se, amb les múltiples armes que el capitalisme disposa, a la plasmació del sentiment socialista.

El sentiment socialista és una aspiració ideal de la humanitat que el capitalisme hauria volgut fer degenerar en plany, per a

reduir-lo a la més completa esterilitat. El socialisme però, a mitjans del segle passat començà a actuar com a moviment de masses organitzat i en la seva primera etapa, reduí el seu començ a una posició política i social que en algunes ocasions pren un aspecte combatiu i en altres el d'una col·laboració parlamentària.

Un estol de sociòlegs que successivament han estudiat les causes han arribat a una sèrie de conclusions que si més no constitueixen el llevat de la doctrina socialista. I amb Marx queda explicat per a sempre el cicle del capital : El materialisme històric.

El sentiment és i serà però l'ànima del socialisme científic sense la qual aquest no tindria la força inexorable de missió. Creure però que hom pot dir-se socialista sense estar disposat a treballar infatigablement per a canviar l'estructura social actual és un error o bé un engany. Acceptem que no tothom adopi en aquesta lluita els mateixos procediments de combat, àdhuc, que en el camp de la dialèctica els mateixos raonaments, no siguin bons per a tothom però l'objectiu final a d'ésser per a tots la destrucció del sistema capitalista.

El materialisme històric Marx és una llei d'explicació de la història i sobre tot dels fenòmens d'ordre econòmic. Sense l'aclariment d'aquests fenòmens el socialisme no hauria estat res més que un ideal. Poser un estel il·luminat de celesties d'or capaç d'evitar el descoratament dels homes però impotent per a determinar la desaparició de la injustícia social.

El sentiment socialista i el raonament marxista és complementen en el moment actual. Demà quan les masses obreres del món, alliberades de la tirania i de la injustícia econòmica, visquin en un règim d'autèntica justícia social, el sentiment socialista no deixarà d'existir, ben lluny d'això. Meshores encara els homes sentirem la pujada d'esdevenir millors i les nostres petjades per aquest camí ascendent tindran com a guia l'estel de les celesties d'or, estel del sentiment socialista.

Enric BRUFAC.

L'estada del company M. Serra i Moret a Mèxic

EL DIA 11 del mes de setembre darrer, arribà a Mèxic el nostre company Manuel Serra i Moret, on romangué una vintena de dies. La seva estada a la capital mexicana ha palesat, igualment que el seu pas pels països que anteriorment visità, la popularitat del nostre company, la simpatia de la qual gaudí i com la majoria dels catalans tenen les màximes esperances posades en la integritat moral i en l'honorada política de Manuel Serra i Moret.

Durant la seva estada a Mèxic, celebrà nombrosos entrevistes, entre les quals es destaquen les que tingué amb els Secretaris de Relacions i d'Educació Pública dels Estats Units Mexicans, amb el Moviment Socialista de Catalunya, amb Comunitat Catalana, amb els diputats del Parlament de Catalunya i amb nombroses personalitats catalanes exiliades a Mèxic.

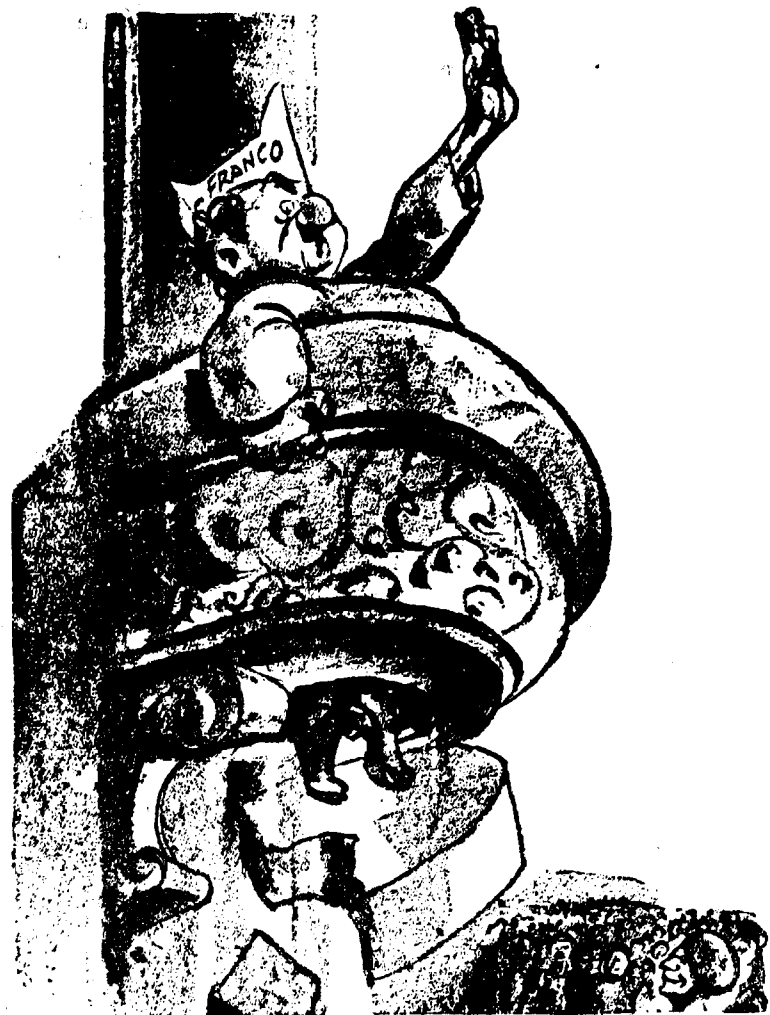
Entre els actes públics, destacà per la seva importància el sopar que, a honor seu, organitzaren l'Orfeó Català, el Moviment Socialista de Catalunya, Comunitat Catalana, el Secretariat d'E. R. de C., Acció Catalana i Estat Català, en el qual va acompanyar-lo en la Presidència L. Nicolau d'Oliver, el President de Comunitat Catalana de Mèxic, Dr. Salvador Armendares i el Vice-President de l'Orfeó Català, Senyor Timoteu Escudé. Els nombrosos comentaris que es sumaren a l'homenatge, entre els quals es veia gent de tots els sectors, resultà la més evident manifestació de l'esperança que tothom té

posada en Manuel Serra i Moret.

A l'Orfeó Català va donar una conferència per a tots els catalans, organitzada pel Moviment Socialista de Catalunya i sobre el tema « Perspectives Nacionals i Socials de Catalunya » que va congregat a la sala un públic nombros com mai no s'havia vist a Mèxic. Amb la seva excel·lent oratòria, en Manuel Serra i Moret pronuncià un magnífic parlament amarat sempre de la més sana i ardent catalanitat, que va produir entusiasme entre tots els concorrents. Aquest parlament i el que pronuncià en l'apat abans ressenyal refermaren la confiança que la gran majoria dels catalans de Mèxic tenen en l'actuel del nostre company.

En llengua castellana donà dues conferències, una al Palau de Belles Arts, organitzada pel centre oficial « Instituto Mexicano-Europeo de Relaciones Culturales » i sobre el tema « Historia de las teorías económicas », i l'altra, a l'Escola Nacional d'Economia, organitzada per la Universitat Nacional de Mèxic i per Comunitat Catalana, en la qual desenvolupà el tema « Reconstrucción económica de los pueblos hispanicos ». Tractades amb dues amb aquell saber característic en ell, obtingué el major èxit. La de Belles Arts va ésser presidida pel President de l'entitat organitzadora i per l'Ambaixador d'Espanya, Dr. Nicolau d'Oliver ; la de l'Escola d'Economia, pels Ambaixadors d'Es-

(Segueix pàgina 3)

Després de jo, el diluvi.